

**Miljø- og
Fødevarerministeriet**
Departementet

Den 26. maj 2020
MFVM 060

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EU) nr. 834/2007 om undtagelsesbestemmelser i forhold til kontrolkrav og produktionsregler for økologi under COVID-19 pandemien (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EU) nr. 834/2007 for undtagelser i forhold til kontrolkrav og produktionsregler for økologi under COVID-19 pandemien (komitésag). Forslaget vurderes generelt ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Ændringerne vil træde i kraft hurtigst muligt og anvendes med tilbagevirkende kraft fra 1. marts 2020 og indtil 30. september 2020. Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i Komitéen for Økologisk Produktion i starten af juni 2020. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet der arbejdes for, at en del af kontrollerne kan udskydes til 2021, og at den del af Kommissionens forslag, som vedrører øget mulighed for brug af ikke-økologisk proteinfoder, udgår.

Baggrund

Kommissionen ventes at fremsætte forslag om bestemmelser til Rådets forordning (EU) nr. 834/2007 om fravigelse af visse kontrol- og produktionsmæssige krav for økologi i forbindelse med håndtering af COVID-19 pandemien.

Forslaget ventes fremsat med hjemmel i artikel 22(3), 28(6), 30(2), 38(c), (d) og (e) i Rådets forordning 834/2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Økologisk Produktion. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget inden for to måneder, forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i Komitéen for Økologisk Produktion i starten af juni 2020.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår en række konkrete lempelser som følge af, at myndighedernes restriktioner på fysisk bevægelighed under COVID-19 pandemien har medført, at der kun i meget begrænset omfang har kunnet udføres fysiske kontroller siden begyndelsen af marts 2020. Kommissionen foreslår at justere kravet om årlig fysisk kontrol, så lav-risiko producenter kan kontrolleres alene på baggrund af dokumentkontrol. For andre producenter skal fysisk kontrol gennemføres så snart som muligt, når myndighedernes restriktioner lempes og professionelle aktiviteter ikke er begrænset af krav om social distancering (afstandskrav mellem personer). Forslaget lægger kun op til undtagelser for medium- og højrisikovirksomheder, hvis deres certifikater (økologiautorisation) udløber i perioden. I de tilfælde kan certifikater forlænges på baggrund af dokumentkontrol, der skal følges op af fysisk kontrol hurtigst muligt, når disse kan genoptages og inden udgangen af september 2020.

Herudover lægges op til lempelser for svarfristen ved udveksling af oplysninger om uregelmæssigheder, således at den øges fra 30 til 60 kalenderdage. Myndigheders tilsyn med private kontrolorganer smidiggøres, ligesom håndtering af importcertifikater tilpasses, så der ikke bliver krav om at anvende originale papircertifikater. Således må elektroniske certifikater anvendes som grundlag for importkontrollen af økologiske produkter fra tredjelande.

Da konsekvenserne af COVID-19 krisen ifølge Kommissionen risikerer at føre til mangel på importeret proteinfoder, lægges der endvidere op til at øge den andel af ikke-økologisk proteinfoder, som må bruges til svin og fjerkræ fra 5 til 10 %.

Tiltagene skal gælde med tilbagevirkende kraft fra 1. marts 2020 og indtil udgangen af september 2020.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er ikke behov for national lovgivning på området, da økologiforordningen er direkte gældende.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser eller samfundsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige administrative økonomiske konsekvenser for staten, udover hvad selve COVID-19 pandemien i forvejen bevirker i forhold til Fødevarestyrelsens og Landbrugsstyrelsens økonomi. Dog kan det blive en udfordring at indhente de fysiske økologikontroller, der kun i meget begrænset omfang er udført fra begyndelsen af marts og foreløbig indtil ultimo maj 2020, i den resterende del af 2020. Det samme gælder spørgsmålet om at nå de administrative økologikontroller for lavrisikovirksomheder, som forslaget, lægger op til.

Generelt vurderes forslaget ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Dog vil en eventuel forøgelse af andelen af ikke-økologisk proteinfoder potentielt kunne have mindre positive økonomiske konsekvenser for fjerkræ- og svineproducenter.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Dog kan forbrugertilliden til økologiske produkter påvirkes, hvis kontrollen ikke opretholdes i et troværdigt omfang.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er svært at se, at COVID 19 kan forhindre kontrol. Det burde være muligt at gennemføre kontrollen uhindret og dermed ikke være basis for lempeligere kontrolregler og risiko for efterslæb, som er svært at indhente. Økologisk Landsforening støtter ikke en midlertidig øget procentsats for ikke-økologisk proteinfoder til svin og fjerkræ fra 5-10 % eller endnu højere. En intern høring i den europæiske paraply for økologiororganisationer, IFOAM EU, har vist, at de færreste organisationer ønsker procentsatsen sat op, og mange anser det for et spørgsmål om billigere foder.

Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen bemærker, at den udgående økologikontrol generelt har været lukket ned i perioden fra begyndelsen af marts og til ultimo maj 2020 som en del af en overordnet beslutning fra myndighederne. Uagtet bemærkningen fra Økologisk Landsforening om den praktiske mulighed for at udføre økologikontrol vil der være et kontrolmæssigt efterslæb, som vil være svært at indhente i løbet af 2020.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke, at der skal gives generel dispensation til anvendelse af 10% ikke-økologisk proteinfoder frem til 30. september 2020. Landbrug & Fødevarer vurderer, at eventuelle udfordringer med den økologiske forsyning bør håndteres med ophæng i de gældende katastrofebestemmelser, og således med individuelle tilladelser fra de kompetente myndigheder. Landbrug & Fødevarers opfattelse er, at Danmark har tilstrækkeligt med økologisk protein indtil næste høst, og yderligere generelle dispensationer kan få negativ indflydelse på økologiens troværdighed.

Vedrørende kontrolforhold ønsker Landbrug & Fødevarer i videst muligt omfang at fastholde eksisterende kontrolkrav og praksis. De anfører dog også, at de imidlertid ikke har den tilstrækkelige indsigt i den nuværende kontrolsituation, og vil derfor følge anbefalingerne fra Fødevarestyrelsen og Landbrugsstyrelsen i forhold til Kommissionens forslag vedrørende kontrol.

DAKOFO er opmærksom på den ekstraordinære situation som følge af COVID-19. De støtter generelt en markedsbaseret udvikling af også den økologiske produktion. Set i lyset af den ekstraordinære situation, som Danmark og EU står i lige nu med COVID-19, og de følgevirkninger dette medfører for forsyningen til den økologiske sektor – kan det for en begrænset periode være fornuftigt, at give dispensation til at udvide anvendelsen af ikke økologisk proteinfoder fra 5% til 10%, som det er foreslået i det fremsendte EU-regulering. Ligeledes ser DAKOFO også positivt på de øvrige foreslåede tiltag, som skal reducere problemer i den økologiske sektor.

Landbrugsstyrelsen bemærker, at den danske brancheaftale for økologiske svin har udelukket brug af ikke-økologisk proteinfoder. I forbindelse med COVID-19 har branchen dog i foråret 2020 besluttet, at det er nødvendigt at bruge den eksisterende fleksibilitet i EU's økologiregler, som giver adgang til brug af 5 % ikke-økologisk proteinfoder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af situationen med COVID-19 forventes der dog at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om en lempelse af de krav, der stilles i forhold til økologikontrollen, som en konsekvens af COVID-19 krisen.

Regeringen ser dog gerne en øget fleksibilitet således, at økologikontrollen i nødvendigt omfang kan udskydes til kalenderåret 2021. Det forekommer hensigtsmæssigt at få en harmoniseret tilgang til rammen for håndtering af kontrollen i EU. Regeringen vil derfor arbejde for, at Kommissionens forslag tilpasses på dette punkt, så en del af den årlige økologikontrol kan udskydes til 2021.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at den ikke-økologiske proteinandel holdes på 5 %, og den under alle omstændigheder ikke kommer til at overstige 10% og i givet fald kun i en kortere periode.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet der arbejdes for, at en del af kontrollerne kan udskydes til 2021, og at den del af Kommissionens forslag, som vedrører øget mulighed for brug af ikke-økologisk proteinfoder, udgår.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.